

Riigikogu maaelukomisjoni istungi protokoll nr 171

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 19. oktoober 2026

Algus 11.10, lõpp 11.32

Juhataja: Urmas Kruuse (esimees)

Protokollija: Jaanika Lokk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Anti Allas, Maido Ruusmann, Andrus Seeme, Kalev Stoicescu

Komisjoni ametnikud: Marin Daniel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Merle Kruusimägi (nõunik)

Puudus: Siim Pohlak

Kutsutud: regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras; Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põllumajanduskeskkonnapoliitika osakonna maaparanduse ja maakasutuse valdkonna juht Reena Osolin ning sama osakonna nõunik Merly Kiisler (2. päevakorrapunkt); Riigikogu infonõunik Maiki Vaikla (1.–3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud maaparandusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (1042 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Urmas Kruuse tegi ettepaneku täiendada varem väljasaadetud maaelukomisjoni nädala töökava projekti ning lisada teispäevasesse päevakorda Vabariigi Valitsuse algatatud planeerimisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (strateegiliste investeeringute ekspressrada) eelnõu (906 SE) arutelu. Ta märkis, et komisjon soovib saada ülevaadet põhjustest, miks strateegiliste investeeringute ekspressraja projektist on välja jäänud primaar- ehk põllumajandussektor. Komisjoni liikmed nõustusid ettepanekuga konsensuslikult.

Anti Allas tegi ettepaneku täiendada maaelukomisjoni nädala töökava ning lisada sellesse 18 Riigikogu liikme algatatud loomakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu (828 SE) arutelu.

Urmas Kruuse märkis, et maaelukomisjoni menetluses on sama sisuga eelnõu 970 SE, mis võetakse maaelukomisjoni päevakorda järgmisel nädalal.

Komisjoni esimees pani hääletusele Anti Allase ettepaneku.

Ettepaneku poolt hääletasid Anti Allas ja Kalev Stoicescu, vastu Urmas Kruuse, Maido Ruusmann ja Andrus Seeme, erapooletuid ei olnud.

Anti Allase ettepanek ei leidnud toetust.

Vaadati läbi 5. töönädala (19.–25.10.2026) töökava.

Komisjoni istung esmaspäeval, 19.10.2026 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud maaparandusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (1042 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Komisjoni istung teisipäeval, 20.10.2026 kell 14.00

1. Avaliku sektori toidu- ja toitlustushangete keskkonnahoidlike kriteeriumide rakendusüüringu tulemuste tutvustamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud planeerimisseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse (strateegiliste investeeringute ekspressrada) eelnõu (906 SE) arutelu
3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Anti Allas, Urmas Kruuse, Maido Ruusmann, Andrus Seeme, Kalev Stoicescu).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud maaparandusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (1042 SE) esimese lugemise ettevalmistamine

Urmas Kruuse juhatas sisse päevakorrapunkti arutelu ning andis eelnõu tutvustamiseks sõna külalistele.

Hendrik Johannes Terrase sõnul on maaparandus oluline ning eelnõu peamine eesmärk on vähendada bürokraatiat ja korrastada maaparanduse korraldust.

Merly Kiisler andis ülevaate Vabariigi Valitsuse algatatud maaparandusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõust (1042 SE) (lisa). Ta märkis, et eelnõu eesmärk on parandada maaparandushoiu korraldust, vähendada riigiasutuste töökoormust ja isikute halduskoormust. Ta lisas, et maaparanduse eesmärk on tagada kuivendatud maatulundusmaa sihtotstarbeline kasutamine ning eelnõuga soovitakse muuta seda reguleerivad menetlused senisest lihtsamaks (bürokraatia vähendamine).

Urmas Kruuse küsis, kas eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse üldise bürokraatia vähendamise eesmärgiga.

Reena Osolin vastas, et lisaks väljatöötamiskavatsuse käigus esitatud ettepanekutele saadi bürokraatia vähendamise kohta ettepanekuid ka Vabariigi Valitsuse juures tegutsevalt efektiivsuse ja majanduskasvu nõukogult.

Merly Kiisler jätkas ettekannet. Ta märkis, et lisaks maaparandusseadusele muudetakse eelnõuga keskkonnaseadustiku üldosa seadust, veeseadust ja riigilõivuseadust. Ta andis ülevaate ehitusõiguse muudatustest ja terminite täpsustamisest. Olulisemad muudatused puudutavad ehitusõigust, eelkõige ehitus- ja kasutusloa taotluse asendamist ehitus- ja kasutusteatiseiga. Lisaks asendatakse muu tegevuse loa taotlus muu tegevuse teatisega. Muu tegevuse all mõeldakse maaparandussüsteemil kavandatavat tegevust, mis ei ole maaparandussüsteemi ehitamine (näiteks tee rajamine).

Andrus Seeme küsis, mida veel mõeldakse muu tegevuse all.

Merly Kiisler vastas, et muu tegevus on enamasti seotud ehitustegevusega, mis võib maaparandussüsteemi mõjutada või kahjustada.

Reena Osolin lisas, et muu tegevuse hulka kuulub näiteks istanduste rajamine. See ei ole ehitustegevus, kuid võib kahjustada näiteks drenaažitorusid. Muu tegevus hõlmab kõiki tegevusi, mis võivad maaparandussüsteemi mõjutada või kahjustada.

Merly Kiisler jätkas ettekandega (lisa). Ta märkis, et eelnõuga loobutakse kooskõlastustest, mis ei ole maaparandussüsteemi toimimise tagamiseks otseselt vajalikud. Nende hulka kuuluvad kinnisasjal maakorraldustoimingu tegemise ning kinnisasja siht- ja kasutusotstarbe muutmise kooskõlastamine. Samuti luuakse võimalus rajada olemasolevale maaparandussüsteemile üksikrajatis. Varem oli üksikrajatise ehitamiseks vaja ehitusluba, projekteerimistingimusi ja kasutusluba, kuid edaspidi võib selle rajada ehitusteatiseta. Nelja liiki üksikrajatise puhul tuleb siiski koostada lihtsustatud projekt. Lisaks lihtsustatakse väikesüsteemide ehitamist: kui süsteemile ei ole selle asukohast tulenevalt seatud avalik-õiguslikke kitsendusi, võib selle ehitada ilma ehitusteatisest esitamata. Kasutusteatis tuleb siiski alati esitada, et tagada registriandmete õigsus. Eelnõuga lihtsustatakse maaparandusühistute asutamist ja lõpetamist ning vähendatakse Maa- ja Ruumiameti (MaRu) töökoormust (eelkõige ehitusõigust käsitlevate muudatuste kaudu). Loobutakse maaparandushoiukava ja riigieesvoolu uuendusprojekti koostamisest ning keskendutakse ajakohaste andmete esitamisele.

Merly Kiisler andis ülevaate eelnõuga seotud teiste seaduste muudatustest, eelnõu mõjust ja mõjutatud sihtrühmadest (lisa). Ta märkis, et keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kohaselt andis kallasraja tõkestamiseks loa enamasti kohalik omavalitsus, kuid teatud juhtudel ka MaRu. Pädevuse jaotus tekitab segadust, mistõttu annab edaspidi kallasraja tõkestamiseks loa kohalik omavalitsus, kaasates vajaduse korral MaRu. Veeseadusest jäetakse välja viide maaparandushoiukavale. Riigilõivuseadusest kaotatakse ehitusloa taotluse läbivaatamise riigilõiv, kuna edaspidi esitatakse ehitusloa taotluse asemel ehitusteatis.

Anti Allas palus selgitada kallasraja tõkestamisega seonduvat.

Merly Kiisler selgitas, et jökke suubuv kraav võib takistada kallasrajal liikumist, mistõttu tuleb vajaduse korral tagada kraavist ülepääs. Kui kraavil tehakse töid ja ülepääsu ei ole, võib MaRu nõuda selle rajamist. Kallasraja tõkestamiseks annab loa kohalik omavalitsus, kes võib silla või truubi rajamise küsimuses kaasata MaRu.

Merly Kiisler märkis, et eelnõu on kavas jõustada üldjuhul 1. jaanuaril 2028.

Maaparandushoiukava koostamist ja kallasraja tõkestamist käsitlevad sätted jõustuvad üldises korras.

Arutati eelnõu edasist menetlemist.

Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele on eelnõu 1042 SE muudatusettepanekute esitamise tähtaeg 10 tööpäeva.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.11.2026 (konsensus).

2.2. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus).

2.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks maaelukomisjoni liige Maido Ruusmann (konsensus).

Kõik otsused olid konsensuslikud: Anti Allas, Urmas Kruuse, Maido Ruusmann, Andrus Seeme, Kalev Stoicescu.

3. Info ja muud küsimused

Infot ja muid küsimusi ei olnud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Urmas Kruuse
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaanika Loka
protokollija